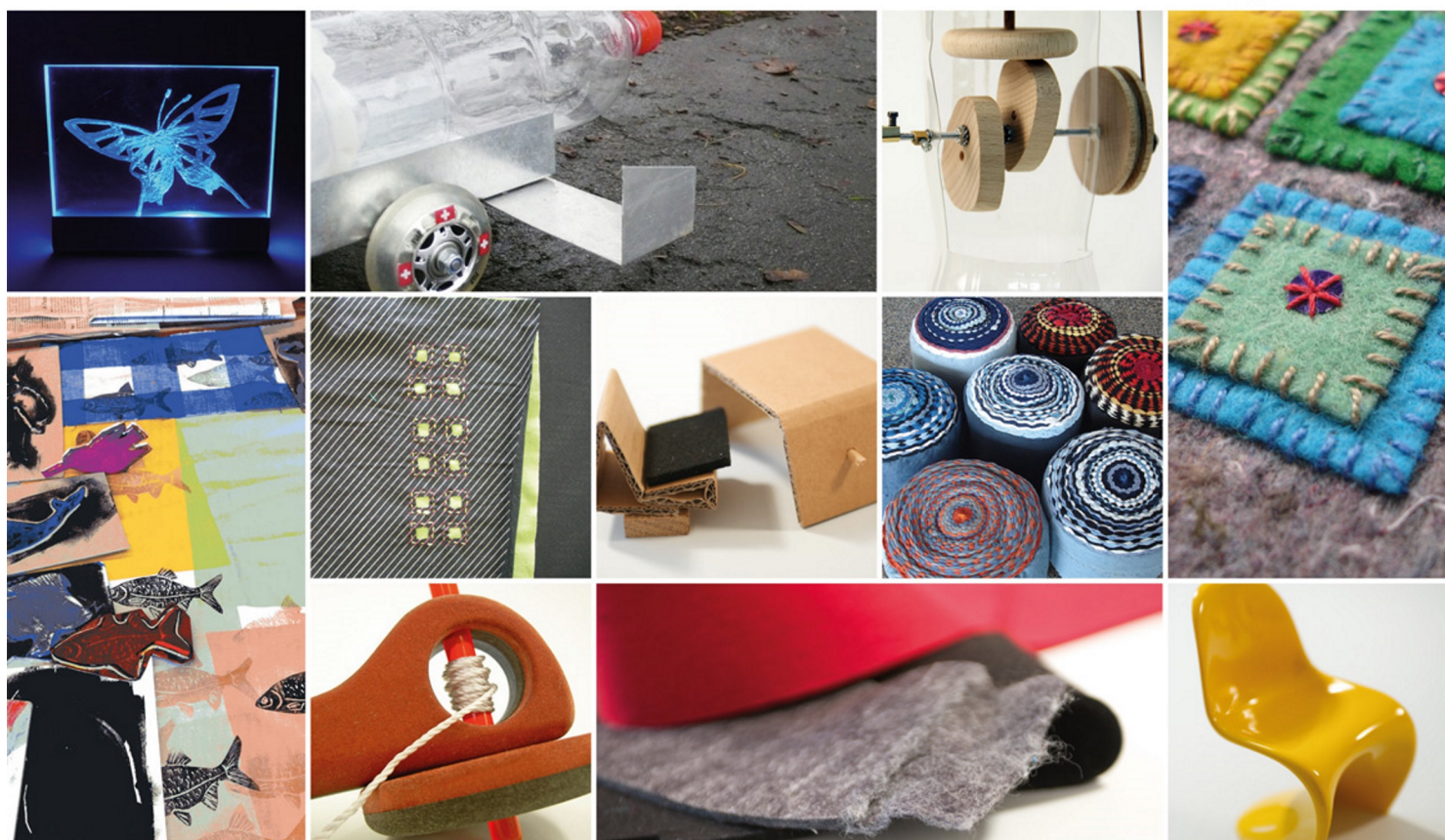
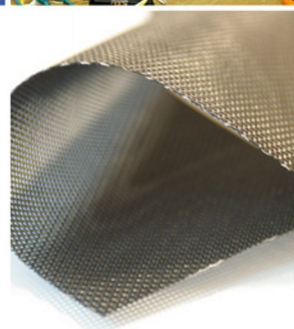

Art textil e tecnic

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Champ da cumpetenzza → ATT.2
B

Process e products

Funcziun e construcziun

→ **Activitads/tematica**

Cumpetenzza		1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sector d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.		Renviament
		<i>Construcziun/sector d'abitar</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
Incumbensa dal 1. ciclus	1	3a	» san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver. » san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian. » san giugar cun materialias e construir edifizis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg, sugas, ponns).	Cumpetenzza da basa
Incumbensa dal 2. ciclus		3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sector d'abitar u per la piazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).	Stgalim da cumpetenzza
	2	3c	» san identifitgar funcziuns d'elements stabilisants en construcziuns ed edifizis ed applitgar quels elements (p.ex. pitga, posa, fixaziun, sparun, traversa, profil). » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar sut instrucziun lur ideas cun construcziuns simpels (p.ex. plimatschs, vaschs, recipients).	
Incumbensa dal 3. ciclus		3d	» san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomamain lur ideas cun construcziuns simpels.	
	3	3e	» enconuschan elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi (p.ex. izolaziun termica, construcziun da skelet u da travs, partaspazi, object da glisch). » san - partind d'ina analisa da la situaziun da spazi, da colur e da material - formular agens basegns per products en il sector d'abitar e realisar quels.	
		3f	» enconuschan materialias, elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi e san applitgar quels (p.ex. banc da seser, models da chasas).	

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibilas en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura:

Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun

Tar quest document:

Plan d'instrucziun 21

Ediziun dals 15-03-2016

Maletg da la cuverta:

Iwan Raschle

Copyright:

Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.

Internet:

gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

ATT.1	Percepziun e communicaziun	2
A	Percepziun e reflexiun	2
B	Communicaziun e documentaziun	3
ATT.2	Process e products	4
A	Process da creaziun resp. da design	4
B	Funcziun e construcziun	5
C	Elements creativs	7
D	Procedura	8
E	Material, iseglia e maschinas	9
ATT.3	Contexts ed orientaziun	10
A	Cultura ed istorgia	10
B	Senn per design e tecnica	11

ATT.1

A

Percepziun e communicaziun

Percepziun e reflexiun

1.	Las scolaras ed ils scholars san percepir e ponderar connexs creativs e technics vi d'objects.	renviaments AS - Percepziun (2) AS - Connexs e regularitads (5)
ATT.1.A.1	<i>Effect e connexs</i> Las scolaras ed ils scholars ...	
	b » san percepir e describer l'effect d'objects (interdependenza da funcziun, construcziun, elements creativs). » identifitgar cun tge proceduras che objects vegnan construids. » san identifitgar e declerar connexs technics (transmissiun da la forza, propulsiun, sistem da dus fils da la maschina da cuser).	

ATT.1

B

Percepziun e communicaziun

Communicaziun e documentaziun

1. Las scholaras ed ils scholars san giuditgar e sviluppar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Emprender e reflexiun [7]
<i>Giuditgar process</i> ATT.1.B.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	1b » san cumparegliar agens process da design cun tals dad auters, describer differenzas e formular pussaivladads da svilup.	
<i>Giuditgar products</i> ATT.1.B.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	2b » san cumparegliar aspectativas envers l'agen product cun il resultat obtegnì ed ils criteris da la lezia u dal pensum e formular optimaziuns.	
2. Las scholaras ed ils scholars san documentar e preschentar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Lingua e communicaziun [8]
<i>Documentar e preschentar</i> ATT.1.B.2 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	b » san nudar ed illustrar las fasas dal process da design e preschentar ils products (p.ex. portfolio, schurnal d'emprender, exposiziun). » enconuschan las expressiuns tecnicas da l'iseglia, da las maschinas, materialias e proceduras duvradas en il process e san applitgar quellas.	

ATT.2

Process e products

A

Process da creaziun resp. da design

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir ina lezia u in pensum creativ e tecnic e rimnar latiers ideas ed infurmaziuns, las ordinar e valitar. <i>Rimnar ed ordinar</i> ATT.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Fantasia e creativitat (6)
2	b » san chapir ina lezia u in pensum, rimnar ideas ed infurmaziuns ed ordinar tenor agens criteris u tenor criteris prescrits.	
2. Las scolaras ed ils scolars fan experiments e san sviluppar da quels atgnas ideas da products. <i>Experimentar e sviluppar</i> ATT.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments
2	b » san tschertgar soluziuns tar tscherts aspects e sviluppar atgnas ideas da products (p.ex. funcziun, construcziun, elements creativs, procedura, material). » san deducir or da serias d'experiments soluziuns per atgnas ideas da products.	
3. Las scolaras ed ils scolars san planisar e stgaffir products creativs e technics. <i>Planisar e stgaffir</i> ATT.2.A.3 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)
2	b » san observar las cundiziuns formalas, funcziunalas e constructivas da la lezia u dal pensum e duvrar ellas per planisar il process (p.ex. skizza, plan, andament da las lavurs, muster da tagl, model). » san far il product planisà cun sustegn en tscherts puncts.	

ATT.2
BProcess e products
Funcziun e construcziun

1. Las scholaras ed ils scholars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.		renviaments AS - Fantasia e creativitat (6) NUS.5.3
Gieu/temp liber		
ATT.2.B.1	Las scholaras ed ils scholars ...	
2	1b	» san inventar e furmar figuras (p.ex. poppas, figuras per il gieu da rollas, animalets da stoffa). » san inventar e far objects per lur atgnas ideas da gieu (p.ex. gieu d'inschign, gieu da vent, plan dal gieu).
	1c	» san identifitgar funcziuns e construcziuns d'objects da gieu e da temp liber e trair a niz per atgnas ideas da gieu (p.ex. delta, giugaret tecnic, concepziun da la piazza da pausa).
Moda/vestgadira		
ATT.2.B.1	Las scholaras ed ils scholars ...	
2	2b	» san ponderar davart funcziuns da tocs da vestgadira, midar quels a moda ludica e sa travestgir (p.ex. cliniez, protecziun).
	2c	» san identifitgar ed interpretar funcziuns da tocs da vestgadira u d'accessoris e deducir da quai ideas per agens projects (p.ex. costumes grischuns, vestgadira en differentas culturas, vestgadira da lavur, da sport, da protecziun, da giuvenils).
	2d	» san far il pass da musters da tagl bidimensiunals a tocs da vestgadira u accessoris tridimensiunals e stgaffir tals sut instrucziun.
Construcziun/sectur d'abitar		
ATT.2.B.1	Las scholaras ed ils scholars ...	
2	3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sectur d'abitar u per la piazza da lavur e realisar cun construcziuns simplas (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).
	3c	» san identifitgar funcziuns d'elements stabilisants en construcziuns ed edifizis ed applitgar quels elements (p.ex. pitga, posa, fixaziun, sparun, traversa, profil). » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar sut instrucziun lur ideas cun construcziuns simplas (p.ex. plimatschs, vaschs, recipients).
	3d	» san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomamain lur ideas cun construcziuns simplas.

		<i>Mecanica/transport</i>	
ATT.2.B.1		Las scolaras ed ils scolars ...	
2	4b	» san experimentar cun construcziuns moviblas (p.ex. rudlera, puntera, paracudada). » san rimnar experientschas cun levagl e transmissiun da forza (p.ex. ballabaina, martè, zanga).	NUS.3.1.d NUS.5.1.c
	4c	» enconuschan la funcziun e construcziun da propulsaders e san applitgar tals (motor da bindel elastic, propeller, repulsiun). » s'occupan da basas mecanic-tecnicas e san applitgar quellas funcziunalmain e constructivamain (furmaziuns da caums tar il taisser, roda, rodam).	NUS.3.1.h NUS.5.1.e NUS.5.1.f
	4d	» enconuschan la funcziun e construcziun da propulsaders e san applitgar tals (motor electric). » s'occupan da basas mecanic-tecnicas e san applitgar quellas (transmissiun da forza cun rodam).	NUS.3.1.h NUS.5.1.e NUS.5.1.f
		<i>Electricitad/energia</i>	
ATT.2.B.1		Las scolaras ed ils scolars ...	
2	5b	» san duvrar in'illuminaziun cun batteria cun ina funcziun d'envidar e da stizzar. » fan experientschas cun la forza dal vent e da l'aua vi d'in exempel (p.ex. roda d'aua fa ir in martè mecanic).	NUS.5.2.1b
	5c	» sa fatschentan cun characteristics da circuits electrics (diodas traglischantas, circuit da seria e circuit parallel) e san applitgar quels en agens products.	NUS.5.2.1d NUS.5.2.1e NUS.5.2.1f
	5d	» enconuschan accumulatur d'energia e midaders d'energia e san sviluppar products cun quels (batteria u accu, cellas solaras u generatur).	NUS.3.2.d NUS.3.2.e NT.5.2.e NUS.3.2.c

ATT.2

C

Process e products

Elements creativs

1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar intenziunadamain ils elements creativs material, surfatscha, furma e colur.		renviaments AS - Percepziun (2) NUS.3.3.a NUS.3.3.b NUS.3.3.c
<i>Material e surfatscha</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
2	1b » san descriver exactamain ils effects da materialias e surfatschas ed eleger cun intenziun per l'agen product.	AF.2.B.1.4b
<i>Furma</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
2	2b » san sviluppar e crear furmas e posiziunar ellas cun intenziun sin la surfatscha (p.ex. alingiar, spievlar, sterner, concentrar). » san applitgar intenziunadamain furmas tridimensiunalas en lur products (p.ex. furmas geometricas, organicas, irregularas).	MA.2.A.1
<i>Colur</i> ATT.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
2	3b » san cumpilar atgnas cumbinaziuns da colurs ed eleger talas per concepir ils products (p.ex. cler-stgir, contrast complementar, contrast qualitativ, contrast quantitativ).	AF.2.B.1.2b

ATT.2

D

Process e products

Procedura

1. Las scholaras ed ils scholars san exequir ed applitgar intenziunadamain proceduras manualas.		renviaments AS - Corp, sanadad e motorica [1]
<i>Proceduras furmantas: separar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	1b » san explorar las proceduras, exequir ed exercitar ellas cun in'autonomia creschenta ed a moda precisa: - tagliar (chartun, textilas, polistirol, PET); - resgiar, furar (lain lom, materials da lain).	
<i>Proceduras furmantas: transfurmar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	2b » san explorar las proceduras, exequir ed exercitar ellas cun in'autonomia creschenta ed a moda precisa: - glimar, smerigliar (p.ex. materials da lain); - storscher (polistirol), cular (p.ex. zin, gip); - modellar (p.ex. tecnica da plattas).	
<i>Proceduras furmantas: colliar</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	3b » san explorar las proceduras, exequir ed exercitar ellas cun in'autonomia creschenta ed a moda precisa: - cuser (cusadira, urs, borduras, finiziuns, volver); - collar, tatgar (polistirol), struvegiar, rebatter, lutegiar a temperatura bassa.	
<i>Proceduras textilas che furman surfatschas</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	4b » san explorar las proceduras, exequir ed exercitar ellas cun in'autonomia creschenta ed a moda precisa: - far cun stgaina (p.ex. assa per far chaltschiel), far cun crutsch e taisser.	
<i>Proceduras che transfurman la surfatscha</i> ATT.2.D.1 Las scholaras ed ils scholars ...		
2	5b » san explorar las proceduras, exequir ed exercitar ellas cun in'autonomia creschenta ed a moda precisa: - retgamar u surcuser (p.ex. a maun), applitgar (p.ex. materialias textilas); - colurar u tenscher, dar si colur transparenta, stampar (p.ex. squitsch da schablona, cun agen bloc da stampa, clisché).	AF.2.C.1.2c

ATT.2

E

Process e products

Material, iseglia e maschinas

1. Las scolaras ed ils scolars enconuschan materialias, iseglia e maschinas e san duvrar quellas a moda adequata.		renviements AS - Emprender e reflexiun (7) FSP - Sanadad
<i>Material</i> ATT.2.E.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
2	1b » san denominar characteristics da materialias e duvrar quellas cun intenziun (materials da lain, polistirol, fildarom u filfier, tolas finas, tgirom, materialias textilas).	AF.2.D.1.2d
<i>Isegia e maschinas</i> ATT.2.E.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
2	2b » san duvrar cun responsabladad, correctamain ed en correspundenza cun lur motorica fina iseglia e maschinas (maschina da cuser, apparats da taisser, resgia da decupar, tanvella ad accu, tanvella da pe).	

ATT.3

A

Contexts ed orientaziun Cultura ed istorgia

	1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar objects sco expressiun da differentas culturas ed epocas ed interpretar lur cuntegn simbolic (dals champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport, energia/electricitad). <i>Significaziun e cuntegn simbolic</i> Las scolaras ed ils scolars ...	renviaments AS - Orientaziun temporal (3)
2	b » enconuschan aspects culturals ed istorics d'objects e san valitar lur significaziun per il mintgadi (p.ex. vestgadira, abitar, gieu, mobilitad, electricitad). » san identifitgar objects en il mintgadi che han in cuntegn simbolic (p.ex. cuvrida-chau, cliniez).	
2	2. Las scolaras ed ils scolars san chapir svilups tecnicos e manuals e valitar lur impurtanza per il mintgadi. <i>Invenziuns e svilups</i> Las scolaras ed ils scolars ...	renviaments AS - Connexs e regularitads (5)
2	b » san valitar ils effects d'invenziuns per il mintgadi (p.ex. maschina da cuser, taler, maschina da furar, roda, roda dentada). » san valitar innovaziuns tecnicas e lur consequenzas (p.ex. accumulaziun d'energia, transurmaziun d'energia).	NUS.5.3.c NUS.5.3.d NUS.5.3.g NUS.5.3.f

ATT.3

B

Contexts ed orientaziun

Senn per design e tecnica

1. Las scolaras ed ils scolars san renconuscher connexs economics, ecologics e socials tar la cumpra e l'utilisaziun d'objects. <i>Producziun e persistenza</i> ATT.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments FSP - Ambient natiral e resursas
2	a » enconuschan arguments economics, ecologics e socials tar la cumpra e l'utilisaziun da materialias, materias primas e products (textilias, lain, materials da lain, materias sinteticas).	
2. Las scolaras ed ils scolars enconuschan la fabricaziun e la dismesa correcta da materialias e san motivar lur utilisaziun. <i>Fabricaziun ed utilisaziun</i> ATT.3.B.2 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments AS - Connexs e regularitads (5) FSP - Ambient natiral e resursas
2	b » san descriver l'explotaziun e fabricaziun da materialias e trair conclusiuns davart l'utilisaziun en il mintgadi (materials da lain, materias sinteticas, textilias). » san differenziar materialias ed attribuir a tschertas gruppas da dismesa (battaria, colur, dissolvent, med d'illuminaziun, PET).	
3. Las scolaras ed ils scolars san cumparegliar la fabricaziun a maun ed industrial. <i>Mastergn ed industria</i> ATT.3.B.3 Las scolaras ed ils scolars ...		renviaments FSP - Economia e consum
2	b » san cumparegliar products singuls cun products da seria, percorscher e denominar differenzas (p.ex. consequenzas da l'automatisaziun).	

4. Las scolaras ed ils scholars san metter en funcziun apparats e products technics dal mintgadi e s'acquistar la savida correspondentia or d'instrucziuns da diever, plans da montascha e da l'internet. <i>Apparats e manipulaziun</i> ATT.3.B.4 Las scolaras ed ils scholars ...		renviaments FSP - Sanadad
2	b » san - cun sustegn - metter en funcziun apparats technics e products simpels e s'orientar en l'instrucziun da diever (p.ex. camera digitala e da video, giugaret tecnic, chascha d'experiment).	MI - Retschertga e sustegn d'emprender